

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@mmm.fi

Viite: Lausuntopyyntö VN/13771/2020, MMM008:00/2020, 22.10.2020

Lausunto luonnoksesta hallituksen esityksestä laiksi eläinten kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta

Johdanto

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto katsoo, että eläinten kuljetuksesta annetun lain kokonaisuudistus on tärkeä hanke, jonka avulla on mahdollisuus tehostaa eri valvontaviranomaisten yhteistyötä, selkeyttää nykyistä sääntelyä ja parantaa asianosaisten oikeusturvaa. Erityisen hyvänä aluehallintovirasto pitää muutosta, jonka mukaan Tulli määrittää omaksi valvontaviranomaiseksi sekä sitä, että kansalliseen lakiin on nyt sisällytetty myös EU:n eläinkuljetusasetukseen sovellettavat pakkokeinosäädökset.

Yleistä luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Reittisuunnitelmien vaatiminen porojen ja turkiseläinten pitkiltä kuljetuksilta on tärkeä parannus näiden eläinten hyvinvoinnin turvaamiseen.

Eläinkuljetusasetuksen edellyttämän koulutuksen ja kokeen järjestämisvastuun siirto Ruokavirastolta ja aluehallintovirastoilta oppilaitoksille ja ammattikorkeakouluille on oikeasuuntainen muutos. Jotta kokeen läpäisyn edellyttämä osaaminen pysyisi korkeana, kokeiden asiasisällön tulisi kuitenkin olla Ruokaviraston periodisen valvonnan alaisuudessa.

Yksityiskohtaiset huomiot

25 §

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto katsoo kaikkien reittisuunnitelmien keskittäminen yksinomaan aluehallintovirastoille olevan ongelmallista. Toimivallan poistaminen kunnaneläinlääkäreiltä voisi aiheuttaa käytännön valvontatyöhön olennaisia haasteita. Sen sijaan toimivallan tulisi edelleen olla sekä kunnaneläinlääkäreillä että aluehallintovirastoilla.

Kunnaneläinlääkärit tekevät eläimille lähtöpaikoissa TRACES-todistuksia varten terveystarkastuksia ja voivat samalla valvoa eläinten kuljetuskuntoisuutta. Näitä lähtöpaikkojen valvontoja aluehallintovirastolla ei ole resursseja tehdä. Aluehallintovirastolla on tärkeä rooli reittisuunnitelmiin liittyen, mutta suunnitelmaa tulisi voida arvioida yhdessä paikallisviranomaisen kanssa ja on luontevaa, että kunnaneläinlääkäri lähtöpaikkavalvontaa tehdessään voi hyväksyä (leimata) aluehallintoviraston kanssa yhdessä valvotun reittisuunnitelman.

LÄNSI- JA SISÄ- SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 200, 65101 Vaasa

puh. 0295 018 450
kirjaamo.lansi@avi.fi
www.avi.fi/lansi

Vaasan päätoimipaikka
Wolffintie 35

Jyväskylän toimipaikka
Hannikaisenkatu 47

Tampereen toimipaikka
Yliopistonkatu 38

Mikäli reittisuunnitelmien osalta toimivalta halutaan säätää yksinomaan aluehallintovirastolle, tulisi aluehallintovirastolle antaa toimivalta määrätä kunnaneläinlääkäri tekemään reittisuunnitelmaan liittyvää valvontaa. Näin toimitaan tällä hetkellä kuljetusvälineiden ennakkotarkastusten kohdalla. Tämä lisäisi kuitenkin tarpeettomasti byrokratiaa, joten parempi toimintatapa olisi jättää lakiin toimivalta myös kunnaneläinlääkäreille.

27 a §

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto ei kannata valtuutettujen tarkastajien lisäämistä. Luonnoksen mukaan valtuutetun tarkastajan ammattipätevyyttä ei määriteltäisi laissa eikä sen esitöissä. Valtuutettujen tarkastajien käyttäminen virkaeläinlääkärien sijaan voisi lisätä olennaisesti tarkastusten lukumäärää lisäämättä kuitenkaan asiantuntevaa eläinten hyvinvoinnin laiminlyöntien tai eläintautien riskien valvontaa.

Ehdotettuun järjestelyyn sisältyy myös riski siitä, että tarkastusta tekevä valtuutettu tarkastaja ei havaitse osaamisalueensa ulkopuolisia eläinten terveyteen tai hyvinvointiin liittyviä puutteita tai riskejä, jotka eläinlääkäri koulutuksensa perusteella kykenisi havaitsemaan. On mahdollista, että toimijalle syntyy käsitys, että hänen kuljetuksensa tai kuljetusvälineensä olisi kunnossa, vaikka tosiasiallisesti siinä olisi puutteita tai riskejä. Vastaavaa problematiikkaa on jo nyt eläinten hyvinvointitukien valvonnan ja luomuvälvönnän yhteydessä ja on omiaan aiheuttamaan epätietoisuutta toimijoiden keskuudessa.

37 §

Nykyisessä eläinten kuljetuksesta annetussa laissa tai tässä luonnoksessa ei ole erillistä kuulemissäännöstä, jolloin kuuleminen on tehtävä hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaisesti. Tämä on ongelmallista, sillä pakollinen kirjallinen kuulemismenettely estäisi kiireelliset toimenpiteet niissä tapauksissa, joissa valvova viranomainen ei voi turvautua jonkin toisen lain sääntelyn puitteissa olevaan kuulemispoikkeukseen tai oikeuteen soveltaa suullista käsittelyä.

41 §

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto ehdottaa kirjattavaksi lakiin vallitsevan oikeustilan osalta sen, että eläinkuljetusasetuksen mukaista paikannusjärjestelmää ei edellytetä Suomen rajojen sisällä tehtävissä yli 8 tuntia kestävässä kuljetuksissa eikä sitä edellytetä yli 8 tunnin kuljetusvälineiden hyväksymisissä. Koska näiltä kuljetuksilta ei edellytetä reittisuunnitelmaa, ei paikannusjärjestelmän vaatimukselle ole perustelua.

46 §

Muutoksenhakua koskeva sääntely, erityisesti pykälän 3 momentti on vaikeaselkoinen. Oikaisumenettelyn käytön laajentaminen on linjassa oikeusministeriön hallintoasioiden muutoksenhakusäännösten tarkistamiseen kanssa, mutta muutoksenhakusäännöksessä tai sitä koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa tulisi yksiselitteisemmin kuvata muutoksenhakuprosessia.

Erityisesti tulkintavaikeus koskee kunnaneläinlääkäriä tekemiä päätöksiä, joihin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 9.1 §:n nojalla sovelletaan kuntalakia, sillä ei ole ilmeistä, mikä kunnan toimielin olisi toimivaltainen käsittelemään eläinkuljetuslain nojalla tehtyä päätöstä. Jos toimivaltaiseksi katsotaan toimielin, jonka alaisena eläinlääkintähuolto on järjestetty (esim. tekninen osasto tai ympäristölautakunta), kyseinen toimielin ei olisi toimivaltainen päättämään asiaa eläinkuljetuslain nojalla.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto suosittelee muutoksenhaussa pitäytymistä valitusmenettelyssä kaikkien viranomaisten osalta. Jos oikaisumenettelyyn siirrytään 1 momentissa mainittujen tai muiden asioiden osalta, tulisi oikaisumenettelyn käyttäminen olla asiaperusteista, eikä riippua päätöksen tehneestä viranomaisesta.

46 a §

Ilmoittajan henkilöllisyyden suojaamista koskevan pykälän lisäys on tärkeä ja selkeyttää ilmoittajan henkilöllisyyden suoja, jonka tulkinnassa on runsaasti vaihtelua eri viranomaisten kesken.

Lisätietoja

Tästä lausunnosta antaa tarvittaessa lisätietoja läänineläinlääkäri Jan Mattila, 0295 018 550 tai jan.mattila@avi.fi

Lausunnon antajat

Matti Nyberg
yksikön päällikkö, läänineläinlääkäri
ratkaisija

Jan Mattila
läänineläinlääkäri
esittelijä

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoitus on viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja LSSAVI/14870/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/14870/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Mattila Jan 04.12.2020 16:15

Ratkaisija Nyberg Matti 04.12.2020 16:15